

Kaip užtikrinti, kad žmonės, sergantys osteoartritu ir reumatoidiniu artritu, gautų geriausią priežiūrą visoje Europoje: EUMUSC.NET rekomendacijos

Rekomendacijos geresniems osteoartritu ir reumatoidiniu artritu sergančių žmonių priežiūros standartams užtikrinti, išsiaiškinant kliūtis ir palengvinimus teikiant priežiūrą su geros praktikos pavyzdžiais.

Problemos apibūdinimas

Kaulų ir raumenų sistemos problemos yra dažnos visoje Europoje. Tai pagrindinė fizinio neįgalumo priežastis; dėl jų patiriama daugiausia socialinių išlaidų ir jos labiausiai sumažina našumą. Ligų našta didelė ir vis didėja visose ES šalyse narėse; pastebimi priežiūros skirtumai įvairiose šalyse ir tai, kad nesugebama įgyvendinti veiksmų, pagrįstų įrodymais. Dėl visų šių priežasčių atsiranda poreikis sumažinti šią našta.

EUMUSC.net tikslas - pagerinti ir suvienodinti priežiūros kokybę bei skatinti reumatinių ligų ir kitų raumenų ir kaulų sistemos problemų priežiūros suvienodinimą šalyse narėse.

Pagrindas - vertinamos priemonės

Norėdama įgyvendinti savo tikslą suvienodinti priežiūros kokybę ir užtikrinti priežiūros vienodumą šalyse narėse, EUMUSC.net sukūrė osteoartrito ir reumatoidinio artrito priežiūros standartus ir nustatė metodus, kuriais remiantis kiekviena šalis narė gali įvertinti raumenų ir kaulų sistemos ligų našta savo šalyje ir priežiūros standartų įgyvendinimo kokybę.

EUMUSC.net sukurtos priemonės:

- vertinimo priemonė raumenų ir kaulų sistemos problemų naštai pamatuoti;
- priežiūros standartai, kurių piliečiai gali tikėtis;
- sveikatos priežiūros kokybės indikatoriai sveikatos priežiūros teikimui pamatuoti, norint įgyvendinti šiuos standartus.

Vertinti svarbu, nes vertinimas suteikia šaliai narei galimybę nustatyti savo padėtį, palyginti su kitomis šalimis ir padeda nustatyti sritis, kurias galima patobulinti.

Įgyvendinusi priemones, šalis galės:

- tiksliai įvertinti kaulų ir raumenų sistemos problemų našta;
- išsiaiškinti priežiūros standartus, kurių jos piliečiai gali tikėtis;
- pamatuoti teikiamos sveikatos priežiūros kokybę, susijusią su priežiūros standartais;
- nustatyti sveikatos priežiūros paslaugų tobulinimo tikslus;
- atpažinti kliūtis, siekiant sveikatos priežiūros teikimo tikslų;
- pamatuoti pažangą, siekiant suvienodinti priežiūrą, palyginti su ES geros praktikos modeliu.

Rekomendacijose dėmesys sutelkiamas į vertinimą, lyginimą, tikslus, tobulinimą ir vienodinimą:

1. pradėkite vertinti;
2. lyginkite;
3. nustatykite tikslus;
4. dirbkite, kad pagerintumėte;
5. siekite vienodumo.

Rekomendacija Nr. 1 - pradėkite vertinti

Vertinimo priemonė

Siekiant suprasti raumenų ir kaulų sistemos problemų spektrą, reikia suprasti jų poveikį. EUMUSC.net sukūrė vertinimo priemonę, sudarytą iš pagrindinių indikatorių rinkinio, kuri gali būti naudojama šiems dalykams vertinti:

- Dažnumas ir paplitimas
 - veiklumą ribojantis raumenų ir kaulų sistemos skausmas;
 - nugaros apačios skausmas;
 - kaklo skausmas;
 - reumatoidinis artritas;
 - osteoartritas (šlaunys, keliai, rankos);
 - osteoporozė;
 - šlaunikaulio lūžis.
- Naudojimas sveikatos paslaugomis
 - šlaunikaulio endoprotezavimas;
 - kelio endoprotezavimas;
 - apsilankymai pas pirminės sveikatos priežiūros gydytoją dėl raumenų ir kaulų sistemos negalavimų.
- Žmogiškieji išteklių
 - pirminės sveikatos priežiūros gydytojai;
 - reumatologai;
 - chirurgai-ortopedai.
- Su sveikata susijusi gyvenimo kokybė
- Darbo netekimas dėl kaulų ir raumenų sistemos problemų (ilgalaikių, laikinų)
- Gretutinės ligos
 - nutukimas
- Gyventojų sveikata

Priežiūros standartai ir sveikatos priežiūros kokybės indikatoriai

Siekiant suprasti teikiamos sveikatos priežiūros kokybę, reikia suprasti priežiūros standartus, kurių piliečiai gali tikėtis, ir gebėti įvertinti sveikatos priežiūros teikėjų pasiekimus taikant šiuos priežiūros standartus. EUMUSC.net išanalizavo Europos priežiūros standartus ir sukūrė sveikatos priežiūros kokybės indikatorius, kurie gali būti naudojami siekiant įvertinti sveikatos priežiūros teikimo kokybę, susijusią su priežiūros standartais. Remiantis sveikatos priežiūros kokybės indikatoriais, galima įvertinti šiuos veiksniai:

- nukreipimų procesą;
- konsultacijų procesą;
- tolesnius vertinimus;
- ligą ir jos įtaką gyvenimo kokybei bei aktyvumui;
- dokumentų tvarkymo procesą;
- savęs valdymo patarimus;
- gydymo planus;
- farmakologinę terapiją;
- saugą (šalutinį vaistų poveikį, tuberkuliozės tikrinimą);
- ligos valdymo optimizavimą;

- standartizuotą ligą;
- fizinę terapiją;
- pagalbines priemones;
- profesinį mokymą.

EUMUSC.net **rekomendacija Nr. 1:** kiekviena šalis naudoja vertinimo priemonę kaulų ir raumenų sistemos problemų įtakai vertinti, pritaiko priežiūros standartus ir skatina naudoti sveikatos priežiūros kokybės indikatorius sveikatos priežiūros teikimo kokybei įvertinti.

Priemonės yra paremtos įrodymais, praktika ir aktualumu. Jei ES bus plačiai taikomi tie patys priežiūros standartai ir jų indikatoriai, bus galima reikšmingai palyginti kiekvieną šalį ir taip užtikrinti priežiūros vienodumą.

2 rekomendacija - lyginkite

Visoje Bendrijoje taikomų standartų vertinimai suteikia galimybę palyginti vietinius veiklos duomenis su panašiais kitų šalių ar regionų veiklos duomenimis. Pavyzdžiui, su kaulų ir raumenų sistemos problemų įtaka susiję duomenys gali būti palyginti su kitų šalių duomenimis ir su ES vidurkiu. Padalinus duomenis vienam gyventojui, bus galima palyginti šalyje įdarbintų sveikatos specialistų skaičių su kitomis šalimis, kuriose kaulų ir raumenų sistemos problemų paplitimas panašus, bei su ES vidurkiu. Atsižvelgiant į sutartus etalonus, galima palyginti įvairius aspektus šalies viduje ir šalis nares vieną su kita.

EUMUSC.net atliko išsamią kaulų ir raumenų sistemos problemų įtakos analizę šalyse narėse. Naudojant vertinimo priemonę bus galima palyginti vietinius duomenis su EUMUSC analizės rezultatais.

EUMUSC.net taip pat pateikė sveikatos priežiūros paslaugų teikimo geros praktikos atvejo tyrimą, kurį galima panaudoti kaip etaloną duomenims kiekvienoje šalyje narėje palyginti.

EUMUSC.net **rekomendacija Nr. 2:** kiekviena šalis analizuoja surinktus duomenis apie raumenų ir kaulų sistemos problemas ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimą bei palygina surinktus duomenis su panašiais EUMUSC.net surinktais duomenimis apie kitas šalis nares bei ES vidurkį.

Svarbu suprasti su standartais susijusių kaulų ir raumenų sistemos problemų atskirų aspektų svarbą tarp gyventojų, kad būtų galima nustatyti atitinkamus tikslus.

Kiekviena šalis narė turėtų skatinti sveikatos priežiūros teikėjus tikrinti ir lyginti, ar jie atitinka nustatytus priežiūros standartus.

3 rekomendacija - nustatykite tikslus

Visos suinteresuotos šalys turėtų nustatyti tikslus. Suinteresuotos šalys - tai asmenų grupė, kuri rizikuoja susirgti, pacientai, sveikatos priežiūros ir socialinės priežiūros specialistai, darbdaviai, nacionalinio lygmens ir Europos lygmens politikai.

Tikslų nustatymas suteiks kryptį teikiant sveikatos priežiūrą. Tai padės pagerinti kaulų ir raumenų sistemos sveikatą ir padės pažengti į priekį, siekiant vertinamos priežiūros vienodumo.

EUMUSC.net rekomenduoja, kad kiekviena šalis narė nustatytų tikslus raumenų ir kaulų sistemos sveikatai pagerinti su pamatuojamais siekiniais.

Tiksmai turi būti konkretūs, pamatuojami ir įgyvendinami ir jie turėtų atitikti esamų arba galimų raumenų ir kaulų sistemos ligomis sergančių gyventojų poreikius ir prioritetus. Tai gali būti įvertinta rekomendacijoje Nr. 2 siūloma analize ir padės suprasti, kurios problemos sukelia didžiausią našta ir kada vertinimas, valdymas ir gydymas turi būti labiausiai patobulinti. Remiantis EUMUSC.net rezultatais, siūloma, kad tikslai turėtų:

- būti proporcingi šiuo metu vertinamai kaulų ir raumenų sistemos problemų naštai;
- spręstų poreikį laiku ir teisingai naudotis priežiūra ir gydymu, įskaitant savęs valdymą;
- užtikrintų pakankamų išteklių, labiausiai tinkamai apmokytų sveikatos priežiūros specialistų, prieinamumą ir prieigą prie atitinkamų intervencinių veiksmų;
- remtų sveiką gyvenimo būdą visuomenės sveikatos programomis;
- remtų pacientų ir specialistų prieigą prie aukštos kokybės informacijos;
- remtų mokslinius tyrimus, siekiant suprasti kaulų ir raumenų sistemos problemų priežastis;
- inicijuotų ir išlaikytų standartizuotą duomenų rinkimą šalyse narėse.

Daugiau tikslų rasite *The European Action Towards Better Musculoskeletal Health (Europos veiksmų siekiant geresnės raumenų ir kaulų sveikatos programa)* adresu http://www.boneandjointdecade.org/european_action, kuriame siūloma, kad tikslai turėtų būti paremti bendromis rekomendacijomis, kurios palaikys arba pagerins kaulų ir raumenų sistemos sveikatą, nesvarbu, kokia būtų problemos priežastis. Be to, jie turėtų suderinti, ko galima pasiekti įrodymais pagrįstais veiksmais su pacientų, priežiūros darbuotojų, pacientų atstovų ir sveikatos priežiūros teikėjų reikalavimais.

EUMUSC.net reikalavimas Nr. 3: sveikatos priežiūros teikėjai ir politikos kūrėjai turėtų nustatyti tikslus, kaip pagerinti kaulų ir raumenų sistemos sveikatą ir užtikrinti priežiūros vienodumą.

Tiksmai, sutelkti į priežiūros standartų įgyvendinimą ir išteklių teikimą, susijusį su kaulų ir raumenų sistemos problemų paplitimu kiekvienoje šalyje narėje, turės teigiamos įtakos raumenų ir kaulų sistemos sveikatos gerinimui ir priežiūros vienodumui šalyse narėse.

Rekomendacija Nr. 4 - dirbkite, kad pagerintumėte

Reumatologijos srities sveikatos priežiūros gerinimas priklausys nuo prieinamų paslaugų, kurios atitinka anksčiau nustatytų tikslų įgyvendinimo siekinį.

Siekiant raumenų ir kaulų sveikatos gerinimo, yra palengvinimų ir kliūčių.

Palengvinimai:

- išsami sveikatos strategija kaulų ir raumenų sistemos problemų lemiamiems veiksniams spręsti;
- raumenų ir kaulų sistemos problemos visų lygmenų politikų dienotvarkėse;
- raumenų ir kaulų sistemos sveikatos svarbos pripažinimas ir atitinkamų šaltinių prieinamumo prioritetų nustatymas;
- kaulų ir raumenų sistemos problemų priežasčių ir jų poveikio moksliniai tyrimai;
- sveiko gyvenimo būdo viešosios politikos kūrimas, susiejant ją su kitomis lėtinėmis ligomis, kurių rizikos veiksniai vienodi;
- duomenų rinkimas ir analizė, siekiant stebėti lemiamus veiksnius, kaulų ir raumenų sistemos ligų poveikį ir gydymą Europoje standartizuotu būdu.

Kliūtys:

- trūkumas žinių apie kaulų ir raumenų sistemos problemų paplitimą visuomenėje;
- supratimo visuomenėje, tarp sveikatos priežiūros teikėjų ir susijusių politikų trūkumas;
- brangūs ir kliniškai neveiksmingi išteklių;
- pokyčių iniciatorių trūkumas visuose lygmenyse, t. y. politiniame, sveikatos priežiūros specialistų, darbuotojų, pacientų ir viešajame lygmenyje;
- tikslų trūkumas arba įgyvendinimo strategijos nebuvimas.

EUMUSC.net **rekomendacija Nr. 4**: nustatyti kliūtis ir palengvinimus, kurie padeda siekti tikslų ir kurie buvo nustatyti siekiant pagerinti kaulų ir raumenų sistemos sveikatą ir sukurti konkrečius veiksmus šioms kliūtims mažinti arba pašalinti.

Pirmiausia rekomenduojama, kad būtų atliktas vietinis EUMUSC.net nustatytų kliūčių ir palengvinimų joms šalinti vertinimas, kaip pagrindas kuriant atitinkamus veiksmus raumenų ir kaulų sistemos sveikatai gerinti.

Rekomendacija Nr. 5 - kovokite dėl lygybės

ES buvo sukurtos anksčiau minėtos rekomendacijos dėl kaulų ir raumenų sistemos problemų prevencijos ir gydymo, tačiau jos nėra vienodai įgyvendinamos.

Tyrimų metu buvo ištirtos esamos kaulų ir raumenų sistemos ligų valdymas įvairiose Europos šalyse ir nustatyta, kad yra skirtumų, kurie turi įtakos nevienodiems sveikatos rezultatams.

Tyrimai įvairiose Europos šalyse parodė skirtingus žmonių su raumenų ir kaulų problemomis ir gydytojų metodus valdant reumatines ir raumenų bei kaulų problemas.

EUMUSC.net rekomendacijų tikslas - pagerinti ir suvienodinti priežiūros kokybę bei paskatinti reumatinių ir kitų kaulų ir raumenų sistemos ligų lygybę šalyse narėse.

Teisingumas gali būti pasiektas įgyvendinant bendrą priežiūros standartų praktiką, bendrai vertinant sveikatos priežiūros teikimo kokybę ir taikant visoje ES priimtus tikslus kliūtims spręsti bei palengvinimams, siekiant šių standartų pagerinimo. Tai užtikrins efektyvią šių problemų prevenciją ir valdymą šalyse narėse. Šis darbas yra paremtas vienoda duomenų rinkimo ir analizės sistema, kuri remiantis, nustatoma kaulų ir raumenų sistemos problemų našta atskirose ir mūsų visuomenėse.

EUMUSC.net **rekomendacija Nr. 5**: visos šalys turi siekti vienodumo taikant EUMUSC.net priežiūros standartus, sveikatos priežiūros kokybės indikatorius, vertinimo priemones ir naudoti palengvinimus. Tikslas - reumatologijos priežiūros vienodumas visoje Europoje.

eumusc.net – tai informacijos ir priežiūros tinklas, skatinantis išsamią Europos strategiją gerinti kaulų ir raumenų sistemos sveikatą. Šis tinklas sprendžia kaulų ir raumenų sistemos problemų prevenciją ir valdymą, kuri nėra vienoda ir prioritetinga daugelyje ES šalių narių. Jis sutelkia dėmesį į supratimą apie raumenų ir kaulų sistemos sveikatą gerinimą ir reumatines bei kaulų ir raumenų sistemos problemų priežiūros harmonizavimą.

2010 m. vasario mėn. pradėta 3 mėn. projektą remia Europos Bendrija (EB bendrijos veiksmų sveikatos srityje 2008–2013 m. programa); projektas – tai institucijų, mokslininkų ir 22 organizacijų atstovų tinklas iš 17 šalių, dirbantis su EULAR ir jo remiamas.

eumusc.net: interneto informacijos šaltinio apie raumenų ir kaulų sistemos sveikatą Europoje kūrimas
www.eumusc.net

Atsakomybės apribojimas

Vykdomoji sveikatos ir vartotojų agentūra nėra atsakinga už jokią šią leidinį pateiktą informaciją naudojimą